

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य
विभागांतर्गत भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब
आंबेडकर स्वाधार योजनेत दुरुस्ती
करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : बीसीएच-२०१६/प्र.क्र.२९३/शिक्षण-२
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
विस्तार भवन, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक :- १५ ऑक्टोबर, २०२५

वाचा :-

- १) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र. बीसीएच-२०१६/प्र.क्र.२९३/शिक्षण-२ दि.२६ डिसेंबर, २०२५
- २) अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांकरिता पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती योजनेबाबत केंद्र शासनाच्या दि.०१.०७.२०१० रोजीच्या मार्गदर्शक सुचना.
- ३) अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांकरिता पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती योजनेबाबत केंद्र शासनाच्या सन २०२०-२१ ते २०२५-२६ पर्यंत लागू करण्यात आलेल्या सुधारित मार्गदर्शक सुचना

प्रस्तावना :-

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागातील शासकीय वसतीगृहात प्रवेशासाठी पात्र असलेल्या परंतु वसतिगृहातील विद्यार्थी क्षमतेअभावी शासकीय वसतीगृहात प्रवेश न मिळालेल्या अनुसूचित जाती व नवबौद्ध प्रवर्गातील इयत्ता ११ वी, १२ वी तसेच इयत्ता १२ वी नंतरच्या व्यावसायिक तसेच बिगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांना पुढील शिक्षण घेता यावे म्हणून भोजन, निवास व इतर शैक्षणिक सुविधा विद्यार्थ्यांना स्वतः उपलब्ध करून घेण्यासाठी आवश्यक रक्कम विद्यार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यामध्ये थेट जमा करण्याकरीता शासन निर्णय, दि. ६ जानेवारी २०१७ अन्वये भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजना सुरु केलेली आहे. सदर योजनेचा विस्तार तालुकास्तरावर करणे तसेच योजनेतील व अटी व शर्तीमध्ये सामाजिक न्याय विभाग, शासन निर्णय, दिनांक २६ डिसेंबर, २०२४ अन्वये सुधारणा करण्यात आलेल्या आहेत.

केंद्र शासनाने सन २०२०-२१ पासून पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्तीच्या सुधारित मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. सदरच्या सुचना शासन निर्णय दिनांक ७ जुलै, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. केंद्र शासनाच्या पोस्ट मॅट्रिक शिष्यवृत्ती या योजनेच्या सुधारित मार्गदर्शक सुचनांमध्ये विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक भत्ता देण्याची तरतुद केलेली आहे. सबब केंद्र शासनाच्या तरतुदीच्या अनुषंगाने भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजनेच्या दिनांक २६ डिसेंबर, २०२४ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद २ (ड)(४) मधील “या योजनेतर्गत लाभास पात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांस भारत सरकार शिष्यवृत्ती अंतर्गत प्राप्त होत असलेल्या निर्वाह भत्त्याची रक्कम वजावट करून, उर्वरित निर्वाह भत्ता, भोजन भत्ता, निवास भत्ता, याची रक्कम अदा करण्यात येईल” ही तरतुद रद्द करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

उपरोक्त वस्तुस्थिती विचारात घेता, भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजना दिनांक २६ डिसेंबर, २०२४ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद २ (ड)(४) मध्ये नमूद “या योजनेतर्गत लाभास पात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांस भारत सरकार शिष्यवृत्ती अंतर्गत प्राप्त होत असलेल्या निर्वाह भत्त्याची रक्कम वजावट करून, उर्वरित निर्वाह भत्ता, भोजन भत्ता, निवास भत्ता, याची रक्कम अदा करण्यात येईल”. ही तरतुद रद्द करण्यात येत आहे.

२. भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजनेतील लाभार्थ्यांच्या बाबतीत उपरोक्त सुधारणांव्यतिरिक्त इतर सर्व तरतुदी, नियम, अटी व शर्ती प्रचलित शासन नियमांप्रमाणे राहतील.

३. योजनेतील उपरोक्त सुधारणा शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून लागू राहतील.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१०१५१८२७४६८४२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सो. ना. बागुल)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगरविकास) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
७. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
८. मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
९. मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
१०. सर्व मा. विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य
११. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
१२. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
१५. सर्व मा. मंत्री/मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१६. सचिव (आदिवासी विकास) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१७. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक
१८. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
१९. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/अमरावती/नागपूर
२०. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प
२१. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
२२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई/नागपूर
२३. महालेखापाल (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र - १/२, मुंबई/नागपूर
२४. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
२५. सर्व सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय
२६. निवडनस्ती (का.१२)